

1. 11. 2007

ID: 50964

Převzetí díla

Ustanovení § 650 odst. 1 obč. zák. je kogentního charakteru, od jehož znění se smluvní strany nemohou pod sankcí neplatnosti odchýlit. Z hlediska § 650 obč. zák. se k účinkům převzetí díla nevyžaduje vyhotovení zápisu o jeho předání a převzetí.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 749/2005, ze dne 27.7.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobců a) K. K. a b) M. K., obou zastoupených advokátkou, proti žalovanému V. S., zastoupenému advokátkou, o odstranění vad díla, vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 24 C 285/2001, o dovolání žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem-pobočky v Liberci ze dne 7. června 2004, č. j. 36 Co 69/2003-95, ve spojení s usnesením ze dne 10. září 2004, č. j. 36 Co 69/2003-106, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Liberci (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 15. října 2002, č. j. 24 C 285/2001-56, uložil žalovanému povinnost „předat žalobcům dílo rodinný dům v L. řádně, bez vad a nedodělků“ ve lhůtě čtyř měsíců od právní moci rozsudku (výrok I.), zamítl žalobu, pokud se jí žalobci domáhali odstranění vad a nedodělků tak, jak vyplývají z doplnění žaloby na čl. 48 až 50 spisu 24 C 285/2001 a jsou popsány ve znaleckém posudku Výzkumného a vývojového ústavu dřevařského ze dne 20. 4. 2000, č. 190/2000 a ze znaleckého posudku znalce Ing. L. S. ze dne 8. 2. 2001, č. 534/2001 (výrok II.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Na základě článku 11 smlouvy o dílo ze dne 17. 7. 1998 (dále jen „smlouva“) popisujícího způsob, jakým dojde k předání zhotoveného díla, dovodil, že i když žalovaný předal žalobcům klíče od rodinného domku, v rozporu s citovaným smluvním ujednáním dílo nepředal, neboť o předání nebyl sepsán předávací protokol a dílo nebylo předáno bez vad a nedodělků. Vzhledem k tomu, že k řádnému předání díla nedošlo, je nárok žalobců na odstranění vad a nedodělků předčasný. Na věci nic nemění fakt, že ve správním řízení došlo ke kolaudaci díla, neboť ta nemůže nahradit předání stavby podle smlouvy ani nemůže mít vliv na běh záruční doby podle § 647 občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“).

Krajský soud v Ústí nad Labem-pobočka v Liberci k odvolání žalobců i žalovaného rozsudkem ze dne 7. června 2004, č. j. 36 Co 69/2003-95, ve spojení s usnesením ze dne 10. září 2004, č. j. 36 Co 69/2003-106, změnil rozsudek soudu prvního stupně a zamítl žalobu na uložení povinnosti žalovanému předat žalobcům dílo rodinný dům v L. řádně, bez vad a nedodělků ve lhůtě 4 měsíců od právní moci rozsudku a za tím účelem odstranit vady a nedodělky tak, jak jsou uvedeny v doplnění žaloby na čl. 48 až 50 v příloze tohoto rozsudku; zároveň rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů. Vyšel ze zjištění, že podle záznamu na listu č. 1517313 stavebního deníku bylo dne 3. 12. 1999 dokončeno odstranění závad a drobných nedodělků dle soupisu žalobce, jenž téhož dne převzal klíče od domu. K vyhotovení předávacího protokolu mělo dojít v pondělí 6. 12. 1999. Citovaný zápis ve stavebním deníku ve spojení s návrhem žalobce na vydání kolaudačního rozhodnutí (v němž žalobce označuje den 1. 12. 1999 za den dokončení díla) odvolací soud vyložil v souladu s kogentním ustanovením § 650 odst. 1 obč. zák., podle něhož je objednatel povinen převzít dílo (věc) nejpozději do jednoho měsíce od uplynutí doby, kdy věc měla být zhotovena a byla-li zhotovena později, do jednoho měsíce od jejího zhotovení. I přesto, že účastníci smlouvy vážali podle článku 11 smlouvy okamžik předání a převzetí díla na sepsání předávacího protokolu, nemůže mít takové ujednání přednost před § 650 odst. 1 obč. zák. V případě stavby rodinného domu odvolací soud dovodil, že okamžik, kdy je dům zhotoven, se kryje s momentem, od něhož může být dům užíván k účelu, k jakému byl vybudován, tedy k bydlení, aniž by v užívání bránily zjištěné závady a nedodělky. Tímto okamžikem je v dané věci den 1. 5. 2000, kdy stavba mohla být žalobci užívána s ohledem na návrh žalobce na vydání kolaudačního rozhodnutí. Žaloba nemůže být důvodná ani proto, že se žalobci domáhají odstranění vad díla před jeho předáním a takový nárok jim občanský zákoník nezakládá. Nesplní-li zhotovitel řádně dílo, mohou objednatelé (žalobci) uplatňovat jen nároky podle § 642 odst. 2 obč. zák., tj. odstoupit od uzavřené smlouvy.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali žalobci (dále též „dovolatelé“) dovolání, jehož důvodnost obsahově (§ 41 odst. 2 o. s. ř.) opírají o § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., neboť mají zato, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném

právním posouzení věci. Dovolatelé jsou přesvědčeni, že za zhotovené lze mít jen dílo nevykazující žádné vady a nedodělky. Nejsou proto srozuměni s názorem odvolacího soudu, že jejich ujednání pod bodem 11 smlouvy o dílo ze dne 17. 7. 1998 (dále jen „smlouva“) odporuje kogentnímu ustanovení § 650 odst. 1 obč. zák. a ve vztahu mezi účastníky řízení se nepoužije. Tento názor nepovažují za správný s odůvodněním, že od žalovaného objednané dílo nikdy nepřevzali. Odvolací soud se náležitým způsobem nezabýval tím, zda dílo bylo vůbec zhotoveno a kdy. Nesprávně přitom dovozuje, že okamžikem zhotovení je den, od kterého mohli objednatelé začít užívat v souladu s jeho účelovým určením, tj. k bydlení, aniž by jim v tom bránily zjištěné závady a nedodělky. Podání návrhu na vydání kolaudačního rozhodnutí nelze považovat za okamžik zhotovení díla, neboť kolaudační rozhodnutí je vydáváno ve správním řízení a se dnem úplného dokončení díla se zpravidla nekryje. Dovolatelé nemohou akceptovat výklad podaný odvolacím soudem, že jejich požadavek na odstranění vad a nedodělků díla před jeho předáním je předčasný. S tímto odůvodněním navrhli zrušení rozsudku a vrácení věci odvolacímu soudu k dalšímu

Podle článku II bodu 3. zákona č. [59/2005](#) Sb., obsahujícího přechodná ustanovení k novele občanského soudního řádu provedené tímto zákonem, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (t. j. před 1. dubnem 2005) nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů. S ohledem na den, kdy bylo napadené rozhodnutí vydáno, bylo tedy v řízení o dovolání postupováno podle občanského soudního řádu ve znění před novelou provedenou zákonem č. [59/2005](#) Sb. (dále opět jen „o. s. ř.“).

Nejvyšší soud ČR jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas k tomu oprávněnými osobami, že je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a že jsou splněny i podmínky uvedené v § 241 odst. 1 a 4 a v § 241a odst. 1 o. s. ř., přezkoumal napadený rozsudek podle § 242 odst. 3 o. s. ř. Žalobci nenamítají, že řízení bylo postiženo vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., případně jinými vadami řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k nimž dovolací soud přihlédne, i když nebyly v dovolání uplatněny, a ani z obsahu spisu nic takového neplyne. Proto se dovolací soud zabýval jen výslovně uplatněným dovolacím důvodem, jak jej žalobci vymezili, a dospěl k závěru, že jejich dovolání není opodstatněné.

Podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. lze dovolání podat z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Nesprávným právním posouzením je omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav (skutkové zjištění). O mylnou aplikaci se jedná, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil, popř. jestliže ze skutkových zjištění vyvodil nesprávné právní závěry.

V rámci uvedeného dovolacího důvodu žalobci otevřeli dovolacímu přezkumu kontrolu správnosti závěru odvolacího soudu, dovozujícího, že aplikace článku 11 smlouvy o dílo, pokud jím byl okamžik předání a převzetí díla je pro rozpor s ustanovením § 650 odst. 1 obč. zák. vyloučena, byl-li okamžik předání a převzetí díla vázán na sepsí předávacího protokolu, dále závěru, že okamžikem zhotovení díla je den, od které může být dílo užíváno v souladu s jeho účelovým určením, aniž by užívání stavby bránily závady a nedodělky, a závěru, že se nároku na odstranění vad díla nelze úspěšně domáhat před předáním díla.

Podle § 2 odst. 3 obč. zák. účastníci občanskoprávních vztahů si mohou vzájemná práva a povinnosti upravit dohodou odchylně od zákona, jestliže to zákon výslovně nezakazuje a jestliže z povahy ustanovení zákona nevyplývá, že se od něj nelze odchýlit.

Podle § 644 obč. zák. jde-li o zhotovení věci na zakázku, vznikne objednateli právo, aby mu zhotovitel podle jeho objednávky věc zhotovil a povinnost zaplatit zhotoviteli cenu za zhotovení věci.

Podle § 645 odst. 1 obč. zák. zhotovitel odpovídá za vady, které má věc na zakázku zhotovená při převzetí objednatelem, jakož i za vady, které se vyskytnou po převzetí věci v záruční době. Stejně odpovídá za to, že věc má vlastnosti objednatelům při zakázce vymíněné.

Zhotovením věci je výroba nového hmotného předmětu určeného objednávkou, která vyjadřuje individuální charakter nové věci. Zhotovitel je povinen provést dílo podle smlouvy, řádně a v dohodnuté době (§ 633 odst. 1 obč. zák.) a objednatel je povinen převzít věc nejpozději do jednoho měsíce od uplynutí doby, kdy věc měla být zhotovena, a byla-li věc zhotovena později, do jednoho měsíce od jejího zhotovení (§ 650 odst. 1 obč. zák.). Převzetí věci obsahuje jednak povinnost zhotovitele zhotovenou věc předat, jednak povinnost objednatele takovou věc převzít. Vzájemný vztah těchto dvou povinností je důležitý pro posouzení otázky, kdy nastávají právní účinky splnění závazku podle § 559 obč. zák. Má-li při předání věc vady, může objednatel odmítnout takové plnění převzít (§ 559 odst. 2, § 633 odst. 1 obč. zák. a § 650 odst. 1 věta druhá a contrario obč. zák.) nebo plnění neodmítne, věc převezme a uplatní práva z

odpovědnosti za vady (§ 645 odst. 1 obč. zák.).

V daném případě účastníci uzavřeli 17. 7. 1998 smlouvu o dílo, podle které měl žalovaný jako zhotovitel provést výstavbu rodinného domku podle projektové dokumentace vypracované Ing. N., v L., s termínem dokončení díla dne 31. 7. 1999. V článku 11. smlouvy si účastníci ujednali, že zhotovitel splní svou povinnost provést dílo jeho řádným ukončením a předáním objednateli, přičemž objednatel není povinen převzít dílo, které vykazuje vady a nedodělky. Dále bylo dohodnuto, že o připravenosti díla k odevzdání vyrozumí zhotovitel objednatele písemně, nejpozději patnáct dní před předpokládaným termínem, a že za takové vyrozumění se považuje i zápis ve stavebním deníku, podepsaný zástupci obou účastníků; o předání a převzetí díla jsou obě smluvní strany povinny sepsat zápis, který podepíší. Citované ustanovení smlouvy obsahuje dále dovětek, že den podpisu uvedeného zápisu o předání a převzetí díla je dnem ukončení, předání a převzetí díla.

Ve lhůtě do 31. 7. 1999 dílo hotovo nebylo. V listopadu 1999 byly žalobcem sepsány nedodělky, které byly postupně odstraňovány. Ze zápisu ve stavebním deníku čl. 1517312 vyplývá, že k předání díla dojde 3. 12. 1999. Tím dal zhotovitel najevo, že dílo považuje za hotové (zhotovené) a vyzval objednatele k jeho převzetí dne 3. 12. 1999. Dne 3. 12. 1999 byly žalobci předány klíče od domu; jejich odevzdáním žalovaný umožnil žalobcům faktické nakládání (užívání) se zhotovenou věcí a tento okamžik je třeba považovat za den předání zhotovené věci objednateli; převzetím klíčů dal ostatně i žalobce najevo, že dílo považuje za zhotovené. Žalobci tedy dílo převzali a nevyužili možnosti danou ustanovením § 650 obč. zák., podle něhož má objednatel povinnost převzít jen zhotovené dílo (srov. rozsudek Nejvyššího soud České republiky ze dne 18. dubna 2002, sp. zn. 33 Odo 48/2002, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaného nakladatelstvím C. H. Beck, r. 2002, pod č. C 1149), přičemž takový stav je dán momentem, od kterého může být dílo dovolateli užíváno v souladu s jeho účelovým určením, tj. k bydlení, aniž by v užívání bránily zjištěné vady; od okamžiku převzetí díla jim náleží jen práva z odpovědnosti za vady podle § 645 obč. zák.

Ustanovení § 650 odst. 1 obč. zák. je kogentního (imperativního, donucujícího) charakteru (§ 2 odst. 3 obč. zák.), od jehož znění se smluvní strany nemohou pod sankcí neplatnosti odchýlit (§ 39 obč. zák.). Ukládá-li proto § 650 odst. 1 obč. zák. žalobcům povinnost (nutnost jednání) věc převzít do jednoho měsíce od jejího zhotovení (nebylo-li dílo provedeno v původně sjednané lhůtě), nemohli účastníci smlouvy účinky tohoto ustanovení vyloučit smluvním ujednáním. Ujednání o tom, že „den podepsání tohoto zápisu (rozuměj o předání a převzetí díla) je dnem ukončení, předání a převzetí díla“ (čl. 11 smlouvy), nemohlo zvrátit účinky převzetí díla, ke kterému došlo dne 3. 12. 1999, neboť z hlediska § 650 obč. zák. se k účinkům převzetí díla nevyžaduje vyhotovení zápisu o jeho předání a převzetí (k tomu srovnej obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. ledna 2003, sp. zn. 33 Odo 873/2002).

I přesto, že odvolací soud nepřesně dovodil, že den 1. 5. 2000 je dnem, od kterého stavba nejpozději mohla být dovolateli užívána s ohledem na žalobcův návrh na vydání kolaudačního rozhodnutí (dne 23. května 2000 vydal Magistrát města L., s platností ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí), nemá tento nesprávný dílčí závěr vliv na jinak správné rozhodnutí odvolacího soudu. Kolaudačním rozhodnutím se totiž, z hlediska stavebních předpisů a vydaného stavebního povolení, povoluje užívání stavby k určenému účelu, a je-li to zapotřebí, stanoví se podmínky pro užívání stavby (§ 82 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění platném do 31. 12. 2006). Jako jeden z důkazních prostředků (§ 125 o. s. ř.) tak prokazuje, že stavba byla provedena podle vydaného stavebního rozhodnutí a nebyly zjištěny žádné závady, které by bránily v jejím trvalém užívání. Jestliže k předání stavby došlo dne 3. 12. 1999 a žalobce podal dne 26. 4. 2000 návrh na vydání kolaudačního rozhodnutí, ve kterém označuje za den úplného dokončení stavby den 1. 12. 1999, nelze než s přihlédnutím k těmto časovým souvislostem dovodit, že dílo bylo zhotoveno a jako takové dovolatelům předáno.

Jelikož odvolací soud dovolateli vytyčené právní otázky vyřešil v souladu s dosavadní judikaturou, je jeho právní posouzení věci v tomto směru správné.

Žalobcům se tak prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu a jeho obsahovaného vymezení nepodařilo správnost napadeného rozsudku zpochybnit a dovolací soud proto jejich dovolání podle § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)